

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 11P/27/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4323200670
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Bagala Vrábelová
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2023:4323200670.2

Uznesenie

Okresný súd Levice vo veci starostlivosti súd o maloletého Q. V., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, dieťa rodičov: F. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. cesta XX, X., a nebohý P. V., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, o nariadenie výchovného opatrenia prostredníctvom neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd z a č í n a konanie o nariadenie neodkladného opatrenia vo veci uloženia výchovného opatrenia u maloletého Q. V., nar. XX.XX.XXXX.

II. Maloletému Q. V., nar. XX.XX.XXXX sa nariaďuje výchovné opatrenie - pobyt v Reedukačnom centre Sološnica, 906 37 Sološnica č. 3 za účelom zabezpečenia odbornej pomoci maloletému na obdobie 6 mesiacov počnúc dňom 06.03.2023.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kuratel (ďalej ako „ÚPSVaR“), dňa 21.02.2022 podal na Okresný súd Levice podnet na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 ods. 2 a 3 Civilného mimosporového poriadku, v zmysle ktorého žiadal mal. Q. V., nar. XX.XX.XXXX dočasne zveriť do starostlivosti Reedukačného centra Sološnica najdlhšie na dobu šesť mesiacov za účelom zabezpečenia odbornej pomoci maloletému.

2. V písomnom podnete ÚPSVaR uviedol, že mal. Q. pochádza z mimomanželského vzťahu rodičov, matky F., trvale bytom Pukanec, X. cesta XX a P. V., nar. XX.XX.XXXX, zomrelý dňa XX.XX.XXXX. Ústavná starostlivosť bola nariadená právoplatným rozsudkom Okresného súdu Levice č.k. 15P/415/2012 zo dňa 03.05.2013, ktorú mal. Q. vykonáva v Detskom domove Žitavce. Spolu s ním sú v detskom domove umiestnení súrodenci mal. A. Q., nar. XX.XX.XXXX a T. Q., nar. XX.XX.XXXX. ÚPSVaR ďalej uvádza, že ide o dlhodobé pretrvávajúce a stupňované sa výchovných problémov s maloletým od doby prijatia do CDR. Problémové správanie u maloletého bolo prítomné aj v predchádzajúcich zariadeniach. Spektrum problémov zahŕňa agresívne, vulgárne správanie a fyzické útoky na rovesníkov, podobné verbálne správanie a napádanie aj voči vychovávateľom, nerešpektovanie pokynov, pravidiel, režimu skupiny a autority dospelých a zamestnancov v zariadení CDR, snaha o presadzovanie si svojich pravidiel, zvykov, sexualizované správanie, obťažovanie dievčat na skupine, obťažovanie malých detí na skupine, nízka frustračná tolerancia, neznáša, ak sa mu protirečí, ak mu niekto niečo nepovolí alebo nespraví niečo, čo vyžaduje, reaguje zúrivo a dokáže spôsobovať ujmy na zdraví seba aj ostatným deťom, deštruktívny aj pri poškodzovaní materiálneho vybavenia zariadenia, sociálna oblasť osobnosti - konfliktná, až brachiálna agresivita, ak ho niekto vyprovokuje - kričí, vulgárne nadáva, trieska, rozbíja, občasné odmietanie liekov v závislosti od aktuálnej nálady, samoobslužné činnosti a hygiena na veľmi nízkej úrovni, tendencie ku krádežiam, predáva osobné veci, veci ostatných

detí aj veci zariadenia za účelom získania peňazí (na cigarety), závislosť na fajčení (pri zázake je silne agresívny, búcha, kričí), dožadovanie sa jedla aj v neskorých večerných hodinách, pri napomenutí alebo odmietnutí agresívny, vulgárne nadáva, útoky na vychovávateľov. Z uvedených dôvod bol mal. Q. umiestnený v Reedukačnom centre Sološnica na základe neodkladného opatrenia - uznesenia Okresného súdu Levice č.k. 11P/139/2022-10 zo dňa 22.08.2022. Na reedukačný proces nastúpil dňa 05.09.2022. Zo správy Reedukačného centra Sološnica zo dňa 08.02.2023 vyplýva, že reedukácia má u mal. Q.a priaznivý vplyv. Mal. Q.ovi je potrebné venovať individuálnu pozornosť a úprimný záujem, stanoviť jasné pravidlá, dohliadať na pravidelnú a systematickú prípravu do školy. Q.ove správanie je celkovo hodnotené ako egocentrické a neprispôsobivé. Je hádavý, urážlivý, cíti sa byť nepochopený. Vystupovanie voči autoritám je arogantné, konfrontačné a drzé s potrebou mať posledné slovo a neraz až chcením o dirigovanie. Má však celkom reálne plány do budúcnosti ohľadom ďalšieho vzdelávania. Presne vyhranené preferencie v kariérovej oblasti (barman), na ktorú má aj predpoklady. Vzhľadom k tomu, že Reedukačné centrum Sološnica neposkytuje učebný odbor, o ktorý by mal záujem, umožnia mu ukončiť 8. ročník základnej školy v reedukačnom centre. Riešenie aktuálnej situácie ohľadne maloletého Q.a by bolo vo veci pokračovať a v konaní nariadiť výchovné opatrenie na dobu ďalších šiestich mesiacov.

3. Podľa § 23 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z .z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu. O začatí konania bez návrhu súd vydá uznesenie.

4. Podľa § 23 ods. 3 CMP, ak sa konanie začalo bez návrhu, súd konanie zastaví, ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo začaté.

5. Podľa § 24 CMP, konanie je začaté doručením návrhu na začatie konania súdu alebo vydaním uznesenia o začatí konania.

6. Podľa § 27 CMP, ak sa konanie začalo bez návrhu, doručí súd uznesenie o začatí konania účastníkom do vlastných rúk.

7. Podľa § 111 písm. m/ CMP, v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých rozhoduje súd o výchovných opatreniach.

8. Podľa § 37 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine (ďalej len „Zákona o rodine“) , ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,

b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,

c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,

d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

9. Podľa § 37 ods. 3 písm. b/ Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odíme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely

a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov,

b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov,

c) zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogovu a inak závislých.

10. Podľa § 2 ods. 1 veta prvá CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len "CSP"), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

12. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

13. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

14. Podľa § 328 ods. 2 veta prvá CSP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326.

15. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

16. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

17. Podľa § 332 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

18. Podľa § 333 ods. 2 CSP, neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené.

19. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

20. Podľa § 367 ods. 2 CMP, ak súd neodkladným opatrením nariadi odovzdanie maloletého do starostlivosti zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, určí zároveň čas trvania neodkladného opatrenia, a to najdlhšie na šesť mesiacov.

21. Podľa § 367 ods. 3 CMP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

22. Zmyslom neodkladného opatrenia je poskytnúť dočasnú ochranu oprávnenému účastníkovi (v danom prípade maloletých detí) a zabrániť zhoršovaniu jeho postavenia, a to napriek tomu, že súd nemá náležite zistený skutkový stav. Aby však súd mohol poskytnúť ochranu nariadením neodkladného opatrenia, musí byť aspoň osvedčené, že existuje určité právo ochrany domáhajúceho sa subjektu, a že toto právo je ohrozené alebo narušené a na jeho ochranu je potrebné neodkladné opatrenie. Jedným z predpokladov na nariadenie neodkladného opatrenia je existencia právneho záujmu na neodkladnom opatrení.

23. Neodkladné opatrenia sa podľa ich obsahu nariaďujú v súlade s § 325 ods. 2 CSP, resp. § 367 CMP, prípadne v súlade s iným zákonom (Zákon o rodine). Ustanovenie § 325 ods. 2 CSP iba príkladne uvádza výpočet neodkladných opatrení, ktoré súd môže nariadiť. Súd pri poskytovaní ochrany neodkladným opatrením použije výrok, ktorý svojou formou najväčšmi zodpovedá osvedčenému právu bez ohľadu na to, či tento výrok má normatívny základ v ustanovení § 325 ods. 2 CSP. Preto súd môže nariadiť aj iné neodkladné opatrenie.

24. Z pripojených súdnych spisov Okresného súdu Levice má súd za preukázané, že vo veci starostlivosti o mal. Q.a, nar.: 05.03.2007, súd naposledy rozhodoval v konaní pod sp. zn. 15P/415/2012, v ktorom bola maloletému Q.ovi rozsudkom č.k. 15P/415/2012-79 zo dňa 03.05.2013, právoplatným dňa 06.06.2013 a vykonateľným dňa 17.06.2013, nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa vykonáva v Detskom domove Žitavce. Zároveň súd matke mal. dieťaťa uložil povinnosť prispievať na výživu mal.

Q.a sumou vo výške 30 % aktuálneho životného minima na maloleté nezaopatrené dieťa vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Detského domova Žitavce. Následne bol mal. Q. umiestnený aj v iných zariadeniach mimo Centra pre deti a rodiny Žitavce a to od 06.05.2014 do 27.06.2014 - DC Bratislava, od 04.09.2017 do 30.06.2019 - Liečebno-výchovné sanatórium Čakany, od 07.05.2020 do 30.06.2022 - Reedukačné centrum Čerenčany, ktoré nespĺnili požadovaný účel. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 11P/139/2022-10 zo dňa 22.08.2022 súd mal. Q.ovi nariadil výchovné opatrenie - pobyt v Reedukačnom centre Sološnica na obdobie 6 mesiacov odo dňa faktického umiestnenia maloletého za účelom zabezpečenia odbornej pomoci mal. dieťaťa. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť vo výroku II. až IV. dňa 27.01.2023. Maloletý bol do označeného zariadenia umiestnený dňa 05.09.2022.

25. Súd pri rozhodovaní v prejednávanej veci vychádzal z podnetu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, pripojenej správy Reedukačného centra Sološnica a z pripojených súdnych spisov, pričom po posúdení všetkých uvádzaných okolností dospel k záveru, že v danom prípade je potreba neodkladnej úpravy pomerov na strane mal. Q.a V. a teda je nevyhnutné jeho dočasné opätovné zverenie do starostlivosti Reedukačného centra Sološnica. Dôvodom nariadenia výchovného opatrenia maloletému v konaní 11P/139/2022 boli dlhodobé výchovné problémy, neschopnosť začleniť sa do kolektívu, krádeže vecí iných detí, sexuálne obťažovanie dievčat v skupine, jeho nízka frustračná tolerancia, agresivita, sklony k sebapoškodzovaniu, ako i poškodzovaniu vecí v zariadení. Zhodnotením účinnosti nariadeného výchovného opatrenia súd zistil, že toto doposiaľ nespĺnilo svoj účel a naďalej je nevyhnutné zabezpečiť odbornú pomoc mal. Q.ovi. Ako vyplýva z podania ÚPSVaR Levice a správy Reedukačného centra Sološnica v školskom roku 2022/2023 je mal. Q. žiakom 8. ročníka Základnej školy zriadenej pri Reedukačnom centre Sološnica. Na základe vyjadrenia školy je maloletý v rámci vyučovacieho procesu slabý, vyhába sa mu, najradšej by sa ho nezúčastnil. Príprava je mizivá, maloletý nemá záujem o vyučovanie, známky možno hodnotiť za 4. Nechce sa učiť, hrať, športovať, kresliť, ani počítač ho dlhodobo nezaujme. Počas vyučovania je rýchly, povrchný, nesústreďený. Je závislý a obťažný. Pri pokarhaní niekedy aj slovne agresívny. Na základe hodnotenia dvoch vychovávateľov mal. Q. bol pri príchode utiahnutý, plačlivý, smutný, neskôr sebavedomé správanie, na režim sa adaptoval dobre, hygienické návyky má osvojené, lieky užíva, dodržiava režimové činnosti, pri učení vyžaduje kontrolu, má vtieravé a účelové správanie. Úlohy plní len povrchno. Pri nesplnení si povinností si neuzná chybu, potom je nervózny až agresívny. Keď sa mu dá niečo urobiť je rád a pýta si prácu navyiac. Bez výrazných záujmov. Potrebuje donútiť a treba ho kontrolovať. Z psychologického hľadiska pôsobil Q. pri príchode zvedavým, ale aj ustráchaným dojmom, a to na základe údajných negatívnych skúseností z predchádzajúcich zariadení. Rečový prejav má spontánny, odrzdený, výrazne komunikatívny. Jeho slabinou je impulzívna dráždivosť a prehnané sebavedomie sprevádzané arogantným prejavom v komunikácii s autoritou. Na jeho psychiku nemalo priaznivý vplyv, že sa mu nikto neozýval z domu, bol z toho nervózny. Bol mu umožnený telefonát a zároveň ho kontaktovala aj psychologička z CDR Žitavce, ako aj sestra Z., ku ktorej ma pozitívny vzťah a trávil u nej zimné prázdniny. Napriek viacerým menším sporom s viacerými dospelými osobami, ako aj konfliktmi s chlapcami v RC si pobyt spočiatku pochvaloval. S odstupom času názor zmenil a dúfa, že sa vráti späť do CDR. Neustále porovnával pobyt v reedukačnom centre s pobytmi v predchádzajúcich zariadeniach, najmä s CDR. Pretrváva u neho únik zo školského vyučovania, uprednostňuje manuálne-tvorivé práce. Systematicky prekračuje a porušuje nastavené hranice. Líška sa účelovo dospelým, manipuluje a snaží sa o zapálenie. Zo správy Reedukačného centra Sološnica zo dňa 08.02.2023 je zrejme, že do budúca v súvislosti s jeho opätovným pobytom v Reedukačnom centre je potrebné zohľadniť aj kariérne predpoklady mal. Q.a, ktorý má vyhranené preferencie v oblasti jeho budúcej kariéry (barman) a Reedukačné centrum neposkytuje príslušný učebný odbor, o ktorý by mal mal. Q. záujem. Vzhľadom na uvedené, Reedukačné centrum uviedlo, že mu umožnia ukončenie 8. ročníka základnej školy, avšak nesúhlasia so zmenou ústavnej starostlivosti.

26. Majúc preukázanú dôvodnosť potreby pokračovania v procese reedukácie u maloletého, súd vo veci nariadil formou neodkladného opatrenia výchovné opatrenie, ktoré bude maloletý vykonávať v Reedukačnom centre Sološnica. Vzhľadom na problémové a ťažko zvládnuteľné správanie maloletého v podmienkach Centra pre deti a rodiny súd považuje za nevyhnutné opätovné dočasné umiestnenie maloletého v zariadení režimového typu, za účelom vytvorenia podmienok smerujúcich ku korekcii správania maloletého.

27. Zároveň súd vydal uznesenie o začatí konania o nariadení neodkladného opatrenia ex officio (z úradnej moci) bod I. rozhodnutia.

28. Nezistiac v konaní dôvod, pre ktorý by bolo možné náhradu trov konania uložiť niektorému z jeho účastníkov súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti I. výroku tohto uznesenia nie je prípustné odvolanie.

Proti výroku II., III., tohto uznesenia je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia uznesenia na súde, proti ktorého uzneseniu smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Odvolanie možno odôvodniť okrem iného tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Toto rozhodnutie je vykonateľné doručením.